

5. Лошицький М. В. Теоретико-правові засади адміністративно-поліцейської діяльності держави: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2014. 392 с.

6. Онищук О. О. Громадський порядок як провідний напрям адміністративної діяльності громадської безпеки в сучасних умовах: дисертація ... кандидата юридических наук: 12.00.07 URL: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnuau_pravo/2010_156/10000.pdf.

7. Серегин А. В. Общественный порядок и образ жизни. *Сов. гос-во и право*. М., 1978. N 4. С. 35.

8. Братель С. Г. Адміністративна (поліцейська) діяльність органів внутрішніх справ. DOCVIEWER. – 2008 URL: https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fwww.kdpu-nt.gov.ua%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fbratel_referat.doc&name=bratel_referat.doc&lang=uk&c=5749799a05f2.

REFERENCES:

1. Anufriiev, M. I. (2000). Orhany vnutrishnikh sprav na rubezhi tysiacholit [The authorities at the turn of the millennium]. *Nauk. visn. Dnipropetr. yuryd. in-tu MVS Ukrainy*, 1, 3-15 [in Ukrainian].

2. Vasyliiev, A. M. (1977). *Teoriia hosudarstva i prava [Theory of State and Law]*. M. [in Russian].

3. Hubanov, A. V. (1993). *Polytsyia Zapada: osnovy deiatelnosti po okhrane pravoporiadka [Western police: basics of law enforcement]*. M.: VNYI MVD RF [in Russian].

4. Kokoshkyn, F. F. (2004). *Lektsyy po obshchemu hosudarstvennomu pravu [Lectures on general state law]*. M.: Izdatelstvo "Zertsalo" [in Russian].

5. Loshytskyi, M. V. (2014). Teoretyko-pravovi zasady administratyvno-politseiskoi diialnosti derzhavy [Theoretical and legal principles of administrative and police activity of the state]. *Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

6. Onyshchuk, O. O. (2010). Hromadskyi poriadok yak providnyi napriam administratyvnoi diialnosti hromadskoi bezpeky v suchasnykh umovakh [Public order as the leading direction of administrative activity of public safety in modern conditions]. *Candidate's thesis*. Retrieved from www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnuau_pravo/2010_156/10000.pdf [in Ukrainian].

7. Serehyn, A. V. (1978). Obshchestvennyi poriadok i obraz zhyzny [Public order and lifestyle]. *Sov.hos-vo i pravo*, 4, 35 [in Russian].

8. Bratel, S. H. (2008). Administratyvna (politseiska) diialnist orhaniv vnutrishnikh sprav [Administrative (police) activity of the internal affairs bodies]. Retrieved from https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fwww.kdpu-nt.gov.ua%2Fsites%2Fdefault%2Ffiles%2Fbratel_referat.doc&name=bratel_referat.doc&lang=uk&c=5749799a05f2 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 21.03.2019

УДК 346.2

Юлдашев Сергій Олексійович,
доктор юридичних наук,
зав.кафедрою господарського, повітряного та космічного права
Національного авіаційного університету
s_yuldashev@ukr.net

Серов Сергій Леонідович,
здобувач МАУП
sls_2000@gmail.com

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД В КОНТЕКСТІ СИСТЕМНОЇ ПОБУДОВИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ

У статті антикорупційний механізм визначено як сукупність органів нагляду і контролю, а також технології реалізації відповідних функцій. В основу вдосконалення державного антикорупційного механізму покладено методологію системного аналізу, згідно з якою, виокремлено три етапи діяльності з нагляду і контролю: перший, на якому в рамках антикорупційного механізму виявляється та аналізується проблема, яку слід розв'язати шляхом державного контролю економічних відносин, оцінюється її важливість; другий, на якому виявляються причини виникнення даної проблеми; третій, на якому розробляються альтернативи вирішення проблеми. Акцентовано, що важливо також з'ясувати, чому виникла проблема і створити такі організаційні умови, які б унеможливили її появу у подальшому. До відповідних умов віднесено зокрема введення заходів захисту підприємств від незаконних дій наглядових органів, вказівок регулятора тощо.

Ключові слова: нагляд, контроль, комплаєнс, державний антикорупційний механізм, системний аналіз, нейтралізація корупції, концепція створення та забезпечення діяльності.

Yuldashev S., Serov S. TO THE QUESTION OF CONTROL AND SUPERVISION IN ANTI-CORRUPTION MECHANISM OF THE MODERN UKRAINIAN STATE

Supervision and control is one of the important steps in the implementation of the tasks and functions of the state. The main purpose, which is controlled and supervised (their organization) by the state by economic activity, is the protection of human life and health, the environment, as well as the promotion of meeting the demand of the population for the goods and services in question. Supervision and control more effectively achieve their goals, are better, more transparent and more understandable to all, if they act in isolation, personally, autonomously, and in a coordinated, systematic manner, together with other control and management bodies, when this interaction is regulated, regulated. The procedure for performing each of the above functions must be clearly regulated and regulated. The development of compliance is directly related to the increase in the level of companies to the high requirements of business by the public, ensuring their readiness to strict control of the state by economic entities. The author does not agree with the scientists who propose to regulate the "legislative level" the order of "creation and functioning of compliance practice". This practice should be accepted by the enterprise voluntarily, and not imposed "from above". Needed and political decisions, changing the nature of the state - from the oligarchic, clan-oligarchic - to the social. At this stage, it is advisable, in the legislative process, to create a state anti-corruption mechanism, in the center of which would be such functions as supervision and control. Under the anticorruption mechanism we will understand the totality of supervisory and control bodies, as well as technologies for the implementation of these functions. A systemic link is required (at the level of linking "inputs" and "outputs") to the activities of organs, organizations, individuals who are now acting personally, autonomously, into a single node, the purpose of which is to neutralize corruption. For solving the questions we proposed a concept for the creation and maintenance of the state anti-corruption mechanism.

Keywords: supervision, control, compliance, state anti-corruption mechanism, system analysis, neutralization of corruption, concept of creation and maintenance of activity.

Постановка проблеми. Здійснення нагляду та контролю є одним з важливих заходів у реалізації завдань та функцій держави. Основною метою, з якою здійснюється контроль та нагляд (їх організація) державою за господарською діяльністю, є захист життя і здоров'я людини, навколишнього природного середовища, а також сприяння задоволення попиту населення на відповідні товари і послуги. При цьому, нагляд і контроль ефективніше досягають своєї мети, є досконалішими, прозорішими та зрозумілішими для всіх, якщо вони діють не ізольовано, уособлено, автономно, а злагоджено, системно разом з іншими органами контролю і управління, коли ця взаємодія є врегульованою, регламентованою. Безумовно, має бути чітко врегульований та регламентований порядок виконання кожної з вищезазначених функцій. Між тим, відносно вищезазначених вимог щодо нагляду і контролю за господарською діяльністю є певні проблеми, пов'язані як з чітким визначенням зв'язку функцій нагляду і контролю з захистом людини, навколишнього природного середовища, сприянням задоволенню попиту населення на товари і послуги, так і системним здійсненням нагляду і контролю. Вирішення цього завдання є проблемою, що потребує вирішення для подальшого організаційно-правового забезпечення системної взаємодії органів контролю і управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Система нагляду та контролю в Україні на сьогодні перебуває в процесі змін та пошуку шляхів її вдосконалення. Окремі аспекти, пов'язані, переважно, із системою державного контролю та нагляду, розглядалися в роботах вчених, серед яких необхідно відзначити праці В.Авер'янова, О.Андрійко, Ю.Атаманової, В.Баганця, О.Беляневич, А.Бобкової, О.Вінник, О. Віхрова, С.Грудницької, С.Демченка, В. Джуня, В. Жушмана, Д.Задихайла, О.Крупчана, О. Кузьменко, М.Курка, В.Мамутова, М.Маскона, П. Матвеева, В. Мілаш, Н. Мироненко, Н.Нижник, А.Пікулькіна, О. Подцерковного, Д. Притики, Ю. Тихомирова, В. Устименка, В.Щербини, Б.Шуби та ін. Серед спеціальних робіт, присвячених безпосередньо державному контролю в сфері господарської діяльності слід назвати праці Н.В.Никитченко, яка досліджує цей контроль саме з господарсько-правових позицій. За спеціальністю 12.00.04 виконана її докторська дисертація «Правове регулювання державного контролю у сфері господарської діяльності», опубліковані статті стосовно розмежування природи контрольних правовідносин у сфері господарської діяльності [1], суб'єктів державного контролю у господарській сфері [2], забезпечення законності у сфері здійснення фінансового контролю [3], вдосконалення правового регулювання державного контролю в організаційно-господарських відносинах з підприємствами [4] тощо. Серед науковців-іноземців з дальнього зарубіжжя, що займалися проблемами контролю в сфері економіки, економічного управління слід назвати Ю. Бригхэма та Дж.Хьюстона, які досліджували проблеми контролю в галузі фінансового менеджменту ([5]), фахівців в сфері аудиту, комплаєнсу Дж. Робертсона [6], Б. Селоса [7]) та ін.

В той же час автори багатьох робіт переймаються переважно недостатньо чіткою визначеністю тих чи інших понять та/або питаннями систематизації, класифікації тих чи інших категорій. Наразі недостатньо робіт, які були б присвячені виявленню та конструктивному (практично результативному) вирішенню дійсних проблем, були б спрямовані на усунення недосконалості контролю господарської діяльності, його нормативно-правової бази.

Метою статті є обґрунтування авторської концепції створення й забезпечення діяльності державного антикорупційного механізму.

Виклад основного матеріалу. Почнемо з викладення деяких положень теоретичного характеру, щодо яких ми можемо довести їх спрямованість на досягнення мети дослідження. Будемо розрізняти проблеми і псевдопроблеми (стосовно будь-якого об'єкту).

Під проблемою, як цього вимагає системний аналіз, розумітимемо відхилення показників фактичного стану того чи іншого об'єкту (в нашому випадку, господарської діяльності) від бажаного. Щодо псевдопроблем, то вони поділяються на три види: «ще» не проблеми, «вже» не проблеми і «ніколи» не проблеми.

Так чи інакше трапилося, що як і при визначенні завдань будь-якого наукового дослідження, так і в процесі контролю господарської діяльності мають виявлятися дійсні проблеми. Однією з загальних проблем, що стала властивою господарській діяльності на усіх, без винятку, рівнях, починаючи від організаційно-господарської функції держави, міністерств, відомств і закінчуючи господарською (організаційно-господарською) діяльністю підприємств – є корупція, корупційні ризики. Під останніми звично розуміють сукупність правових, організаційних та інших факторів і причин, які породжують, заохочують (стимулюють) осіб до скоєння корупційних правопорушень (або вірогідність цих порушень) під час виконання ними функцій держави або місцевого самоврядування.

Говорячи про поширення корупції в Україні, экс-міністр юстиції нашої країни, виступаючи на одному з телеканалів, порівняв корупцію з епідемією грипу (ведучий це сподобалось – мовляв, вдале порівняння), що охопила державу. У нас, в Україні, вважає колишній держслужбовець, «інфіковано» більш як 70% чиновників, а це вже погрожує національній безпеці. Вихід із становища, що склалося, він бачить у проведенні так званої «антикорупційної експертизи» чинних нормативно-правових актів, починаючи від законів і закінчуючи постановами, наказами міністерств і відомств.

Є і інші рецепти, з посиланням на досвід західних країн. Мається на увазі розробка та впровадження в практичну діяльність сучасних антикорупційних методів на зразок комплаєнсу (Антикорупційний комплаєнс (А. Ю. Дзюба (2019) [8]. Антикорупційний комплаєнс як складова управління ризиками підприємства, А. В. Волошенко. Комплаєнс - практика как превентивный метод борьбы с коррупцией [9]).

Compliance в перекладі з англійської означає дотримання, згода, поступливість. Ця категорія використовується як у медицині, так і в управлінні організаціями. Щодо медицини, то комплаєнс — це готовність пацієнта виконувати рекомендації лікаря або провізора, його сумлінність і схильність до лікування. Стосовно до управління, економічного управління термін комплаєнс означає здатність діяти відповідно до встановленого порядку, набору правил або запитів. У теорії менеджменту [5, 6] комплаєнс визначається як система контролю і управління ризиками, що виникають через недотримання законодавства, приписів регуляторів, контролюючих організацій; правил саморегулювальних організацій та інших форм об'єднання підприємств; внутрішніх документів. Інакше кажучи - це комплекс заходів щодо формування відповідальної поведінки фірми і її співробітників на ринку. Завдання заходів - захист інтересів компанії, інвесторів, клієнтів, співробітників. Розвиток комплаєнс прямо пов'язаний з підвищенням рівня компаній до високих вимог до бізнесу з боку суспільства, забезпеченням їх готовності до жорсткого контролю держави за суб'єктами господарювання. Високі штрафні санкції регулюючих органів змушують керівництво корпорацій приділяти більшу увагу дотриманню законодавства, а також розробці напрямів політики фірми. Постійний внутрішній аудит у фірмах в західних державах запобігає виявленню порушень наглядовими організаціями. І, дійсно, якщо у гонитві за прибутком підприємець часом починає обходити закони, громадські правила, етичні норми, то така поведінка «у них» вважається неприйнятною і вона викликає негативний ефект. Замість високих заробітків, підприємці отримують великі штрафи, заборону на ведення діяльності, негативний суспільний резонанс, кримінальне переслідування. Результат - втрата репутації, зниження виручки і навіть банкрутство. Але це все «там», за кордоном, де діють ефективні системи контролю і управління корупційними ризиками. В Україні організаційні умови для запровадження подібного роду систем ще не склалися. Мається на увазі те, що величезна доля українського бізнесу завжди перебувала і перебуває «у тіні», підприємці звикли «вирішувати питання» в податковій, мати зв'язки в правоохоронних органах, судах, контролюючих, антимонопольних органах і т.д. Саме тому є підстави вважати, що зміна умов корупційного ведення бізнесу на звичаєві як в інших країнах для значної частини наших «бізнесменів» вважалася б вкрай небажаною. Саме тому комплаєнс у нас застосовується (на відміну від так званих корупційних схем) – вкрай рідко. Поки що українські бізнесмени згадують про комплаєнс лише коли планують, наприклад, продаж бізнесу, особливо, закордонному капіталісту. В інших випадках комплаєнс вважають радше коштовною іграшкою, що потребує великих витрат і грошових, і часових. Виключенням з цього можна вважати компанії, що є дочками закордонних корпорацій. Приклад, «Київстар». Але ж вона входить у міжнародну групу VEON, яка об'єднує компанії з інших країн. Якщо на якийсь підрозділ накладуть санкції, вони торкнуться всієї групи компаній.

Ми не погоджуємося з авторами, які пропонують регламентувати на «законодавчому рівні» порядок «створення і функціонування комплаєнс-практики». Ця практика має бути сприйнята підприємством добровільно, а не нав'язана «зверху», як у нас звично прийнято. А для цього, мабуть, потрібна кризова ситуація (типу революційної), коли «*верхи*» (уряд) *не можуть* управляти по-старому, а «*низи*» (бізнес, суспільство, населення) – не хочуть жити по-старому. Для розв'язання кризи знадобляться політичні рішення, зміна сутності держави – від олігархічної, кланово-олігархічної – до соціальної.

Не спрацьовують засоби, створені для боротьби зі злочинцями, корупціонерами - НАБУ, САП, НАЗК, зараз вже ДБР. За увесь 2018 рік усіма згаданими органами, разом з поліцією і СБУ, конфісковано у корупціонерів 5 тисяч доларів [10]. Отже, в умовах, що склалися, перераховані органи також не в змозі істотно зменшити корупцію (крадіжки бюджету). Швидше вони її додають, множать, діючи «з точністю до навпаки». І це легко було передбачити. Особливо, якщо знати світовий досвід. Не будемо аналізувати всю історію людства. Лише три приклади. Перший - Французька революція. Наполеон для контролю над чиновниками створює таємну поліцію Фуше. Потім ще одну - для контролю над поліцією Фуше. Через деякий час все три структури корупціонувалися, як кажуть, до «мозку кісток». Другий приклад. Революція 1917 року - полум'яні

революціонери з палаючими очима і серцями, з кришталево чистими руками - також перетворюються в запеклих негідників, вбивць, злодіїв, які присмокталися до держрозподільників. Третій приклад. Україна. Революції 2004-го і 2014-го років. У 2004-ому - нам демонструють руки, «які нічого не крали». Крали, ще й як. Революція 2014 року - герої Майдану, герої АТО, герої України. Теж далеко не поодинокі випадки викриття в злочинах. Знаходять в підвалах у героїв - і злато, і «капусту». Продовжують справи попередників, крадуть «по чорному», течуть найпотужніші фінпотоки - починаючи з найвищих кабінетів і закінчуючи верхівками пропускних пунктів в зонах АТО.

Не допоможе подолати корупцію і зміна влади. Вибори у владу у нас давно вже заміщені змовою олігархів і використовуються лише для певного перерозподілу награваного і «випущення пару», зниження «протестного градусу» електорату. У споконвічній вимозі плебсу «хліба та видовищ», у нас забезпечується лише остання з двох вимог. Видовищ більш як достатньо. Як кажуть, «ящик» працює з великою інтенсивністю, політичні шоу не втихають і вдень, і в ночі. Але олігархична сутність економіки не зміниться, корупція не зменшиться, а отже «хліба» не додасться.

В умовах олігархії населення бідуює, олігархи багатіють. Розкрадаються не тільки активи, держбюджет, а й грабується населення за допомогою тарифів, підняття цін на енергоресурси, хижацького знищення природи, вивезення сировинних ресурсів (наприклад, карпатських лісів). Поки влада олігархична - все буде робитися в інтересах олігархів. У тому числі і проведення виборів, роль яких - у відверненні народу від проблем насущних, а завдання - дати людям надію на краще, а потім знову і знову годувати «обіцянками».

На даному етапі можна обмежитися поки що створенням у законодавчому порядку державного антикорупційного механізму, в центрі якого були б такі функції як нагляд і контроль. Під антикорупційним механізмом розумітимемо сукупність органів нагляду і контролю, а також технології реалізації цих функцій.

У здійсненні функцій нагляду і контролю приймають участь численні державні і недержавні органи. Зокрема, в їх складі Кабінет Міністрів, Міністерство фінансів, Державна фіскальна служба, Державна аудиторська служба, місцеві державні адміністрації, Державний митний комітет, НАЗК, громадські організації (партії, рухи, профспілкові організації), ЗМІ тощо. У той же час практично всі органи контролю здійснюють свої функції без координування своїх дій з іншими органами нагляду і контролю, без взаємодії з іншими органами управління. Одним із виключень можна вважати НАЗК, яке, при здійсненні фінансового контролю за майновим станом публічних службовців, моніторингу способу їх життя взаємодіє з наступними за технологією органами. Це Національне антикорупційне бюро або Державне бюро розслідувань («Виявивши за результатами моніторингу способу життя ознаки злочинів, Національне агентство інформує про них правоохоронні органи, які їх розслідують, - Національне антикорупційне бюро та Державне бюро розслідувань, залежно від підслідності»). Пропонується, в рамках державного антикорупційного механізму, розписати у положеннях про відповідні процеси, технології їх здійснення з виділенням послідовних етапів. При цьому, слід визначити виконавців кожного з етапів, регламентувати їх дії по виконанню відповідних робіт і передачі отриманих результатів виконавцю наступного етапу. Наприклад, інформація, що надається в рамках відомих спецпроектів телеканалу 1+1 «Гроші», «Схеми», результати розслідувань НАЗК способу життя службовців, повідомлення приватних осіб – все це можна позначити (виходячи з трійки, що надається у системному аналізі для характеристики будь-якої системи - «вхід», «вихід» і «процес») як «вихід» - вихідні результати реалізації того чи іншого етапу функції нагляду. Ці результати мають поступати в якості входу до наступних (за технологією) органів - органів дізнання, розслідувань. Діяльність останніх не повинна дублювати один одного, правоохоронні органи не повинні виривати один у одного «велику (жирну) рибу» лише для того, щоб вичавити для себе особисто, частину жиру та відпустити злочинця і далі порушувати закони. Обов'язково мають розроблятися заходи, які б унеможливили надалі здійснення злочинної діяльності. Функцію з розробки таких заходів доцільно покласти на органи з попередження корупції, наприклад, на НАЗК або інші органи виконавчої влади. Тоді такі заходи (як результат діяльності) становитимуть «вихід» НАЗК. Мова йде про системну ув'язаність (на рівні ув'язки «входів» і «виходів») діяльності органів, організацій, приватних осіб, які зараз діють уособлено, автономно, - у єдиний вузол, мета якого – нейтралізація корупції.

Висновки. У результаті проведеного дослідження нами запропоновано концепцію створення й забезпечення діяльності державного антикорупційного механізму. В основу його вдосконалення має бути покладено методологію системного аналізу. Згідно нею, на першому етапі нагляду (контролю) в рамках антикорупційного механізму виявляється та аналізується проблема, яку пропонується розв'язати шляхом державного контролю економічних відносин, а також оцінюється її важливість. На другому етапі виявляються причини з'явлення відповідної проблеми. На третьому етапі формулюються альтернативи вирішення проблеми. Одночасно слід проаналізувати, чому виникла проблема та створити такі організаційні умови, які б унеможливили її появу у подальшому. У числі таких умов можливо введення заходів для захисту підприємців від незаконних дій наглядових органів, вказівок регулятора тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Никитченко Н.В. До питання розмежування природи контрольних правовідносин у сфері господарської діяльності. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція.* 2013. Вип. 6-1(2). С. 73-76.
2. Никитченко Н.В. Суб'єкти державного контролю у господарській сфері. *Право і суспільство.* 2014. № 5.2. С. 229-232.

3. Никитченко Н.В. Забезпечення законності у сфері здійснення фінансового контролю. *Фінансове право*. 2013. № 2. С. 32-35.
4. Никитченко Н.В. Усовершенствование правового регулирования государственного контроля в организационно-хозяйственных отношениях с предприятиями. *Економіст*. 2014. № 11. С. 35-37.
5. Бригхэм Ю., Хьюстон Дж. Финансовый менеджмент. СПб.: Питер, 2013. 592 с.
6. Робертсон Дж. Аудит / Пер. с англ. М.: Контакт, 1993. 495 с.
7. Селос Б. Институт Генерального аудитора Норвегии: его место в государственной структуре. *EUROSAI*. 1996. N 3. С. 25.
8. Дзюба А. Ю. Антикоррупційний комплаєнс як складова управління ризиками підприємства. *Форум Права*. 2019. № 54(1). С. 23–31.
9. Волошенко А. В. Комплаєнс-практика как превентивный метод борьбы с коррупцией. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 7. С. 405-413.
10. За весь 2018 рік у корупціонерів конфіскували 5 тисяч доларів. *Українська правда*, 2019 р. 18 січня.

REFERENCES:

1. Nykytchenko, N. V. (2013). Do pytannia rozmezhuвання pryrody kontrolnykh pravovidnosyn u sferi hospodarskoi diialnosti [To the question of the demarcation of the nature of control relationships in the field of economic activity.]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Yurytsprudentsiia*, 6-1(2), 73-76 [in Ukrainian].
2. Nykytchenko, N. V. (2014). Subiekty derzhavnoho kontroliu u hospodarskii sferi [Subjects of state control in the economic sphere]. *Pravo i suspilstvo*, 5.2, 229-232 [in Ukrainian].
3. Nykytchenko, N. V. (2013). Zabezpechennia zakonnosti u sferi zdiisnennia finansovoho kontroliu [Ensuring legality in the field of financial control]. *Finansove pravo*, 2, 32-35 [in Ukrainian].
4. Nykytchenko, N. V. (2014). Usovershenstvovanye pravovoho rehulyrovanyia hosudarstvennoho kontroliu v orhanyzatsyonno-khoziaistvennykh otnosheniakh s predpriyatiamy [Improving the legal regulation of state control in organizational and economic relations with enterprises]. *Ekonomist*, 11, 35-37 [in Russian].
5. Brykhkem, U., Khiuston, Dzh. (2013). Finansovyi menedzhment [Financial management]. SPb.: Pyter [in Russian].
6. Robertson, Dzh. (1993). Audit [Audit]. M.: Kontakt [in Russian].
7. Selos, B. (1996). Instytut Heneralnoho auditora Norvehii: eho mesto v hosudarstvennoi structure [Institute of the Auditor General of Norway: its place in the state structure]. *EUROSAI*, 3, 25 [in Russian].
8. Dziuba, A. U. (2019). Antykoruptsiinyi komplaiens yak skladova upravlinnia ryzykamy pidpriemstva [Anticorruption compliance as a component of enterprise risk management.]. *Forum Prava*, 54(1), 23–31 [in Ukrainian].
9. Voloshenko, A. V. (2014). Komplaens-praktyka kak preventyvnyi metod borby s korruptsyei [Compliance practice as a preventive method of fighting corruption]. *Aktualni problemy ekonomiky*, 7, 405-413 [in Russian].
10. Za ves 2018 rik u koruptsiioneriv konfiskuvaly 5 tysiach dolariv [During the whole year of 2018, corrupt officials confiscated 5 thousand dollars] (2019, January 18). *Ukrainska Pravda* [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.03.2019

УДК 342.951:351.857

*Беззубов Дмитро Олександрович,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного та адміністративного права
юридичного факультету
Державного університету інфраструктури та технологій
dbezzubov@ukr.net*

АДМІНІСТРУВАННЯ СИСТЕМИ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА РЕЛІГІЙНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Стаття присвячена проблемам правового регулювання суспільних відносин, які виникають між державними органами і релігійними організаціями. Аналізуються питання використання потенціалу релігійних організацій у профілактиці наркоманії, СНІДу, для навчання і виховання віруючих в дусі поваги до законів і правил співжиття. Наводяться приклади такого позитивного досвіду.

Ключові слова: адміністрування, органи виконавчої влади, регулювання, церква.

Bezzubov D. ADMINISTRATION OF THE INTERACTION BETWEEN BODIES OF EXECUTIVE POWER AND RELIGIOUS ORGANIZATIONS

The article is devoted the problems of the legal adjusting of public relations which arise up between public organs and religious organizations. The questions of the use of potential of religious organizations are analysed in the prophylaxis of drug

Випуск 6. 2019

© Д.О.Беззубов, 2019